

Chương VI

CHÂU PHI

Bài 26 : THIÊN NHIÊN CHÂU PHI

Đại bộ phận lãnh thổ châu Phi nằm trong đới nóng, có khí hậu nóng và khô. Châu Phi ngăn cách với châu Âu bởi Địa Trung Hải, với châu Á bởi Biển Đỏ và kênh đào Xuy-ê.

1. Vị trí địa lí

- Quan sát hình 26.1 :

- + Cho biết châu Phi tiếp giáp với các biển và đại dương nào ?
- + Xích đạo đi qua phần nào của châu lục ?
- + Lãnh thổ châu Phi chủ yếu thuộc môi trường nào ?

Châu Phi là châu lục lớn thứ ba trên thế giới, sau châu Á và châu Mĩ. Diện tích hơn 30 triệu km². Đại bộ phận diện tích nằm giữa chí tuyến Bắc và chí tuyến Nam, vì vậy châu Phi có khí hậu nóng quanh năm.

Bao bọc quanh châu Phi là các đại dương và biển : Đại Tây Dương, Ấn Độ Dương, Địa Trung Hải, Biển Đỏ. Phía đông bắc, châu Phi nối liền với châu Á bởi eo đất Xuy-ê. Người ta đã đào kênh Xuy-ê cắt qua eo đất này, thông Địa Trung Hải với Biển Đỏ.

Đường bờ biển châu Phi ít bị chia cắt, rất ít các vịnh biển, bán đảo và đảo ; lớn hơn cả là đảo Ma-đa-ga-xca và bán đảo Xô-ma-li.

- Quan sát hình 26.1 :

- + Nêu tên các dòng biển nóng, các dòng biển lạnh chảy ven bờ biển châu Phi.
- + Cho biết ý nghĩa của kênh đào Xuy-ê đối với giao thông đường biển trên thế giới.

Địa hình châu Phi khá đơn giản. Có thể coi toàn bộ lục địa là một khối cao nguyên khổng lồ, cao trung bình 750 m ; trên đó chủ yếu là các sơn nguyên xen các bồn địa thấp. Phần đông của lục địa được nâng lên mạnh, nền đá bị nứt vỡ và đổ sụp, tạo thành nhiều thung lũng sâu, nhiều hồ hẹp và dài. Châu Phi có rất ít núi cao và đồng bằng thấp.

- *Xác định trên hình 26.1 :*

+ *Các bồn địa và sơn nguyên, các hồ, các dãy núi chính của châu Phi.*

+ *Hướng nghiêng chính của địa hình châu Phi.*

Châu Phi có nguồn khoáng sản phong phú : vàng, kim cương, uranium, sắt, đồng, phốt phát... Ngoài ra, còn có nhiều dầu mỏ và khí đốt.

Lục địa Phi là một khối cao nguyên khổng lồ, cao trung bình 750 m, phần lớn diện tích nằm trong đới nóng, biển ít lấn sâu vào đất liền.

Tài nguyên khoáng sản của châu Phi phong phú, đặc biệt là kim loại quý hiếm.

Câu hỏi và bài tập

1. Quan sát hình 26.1, nhận xét đặc điểm đường bờ biển châu Phi. Đặc điểm đó ảnh hưởng như thế nào đến khí hậu châu Phi ?
2. Xác định trên hình 26.1, hồ Vich-to-ri-a và sông Nin, sông Ni-giê, sông Công-gô, sông Dăm-be-di.
3. Dựa vào hình 26.1, lập bảng theo mẫu sau :

KHOÁNG SẢN CHÂU PHI

<i>Các khoáng sản chính</i>	<i>Sự phân bố</i>